

нормах, є підстава для висновків, що інкримінування як кваліфікуючої ознаки «в умовах воєнного стану» щодо кримінальних правопорушень проти власності, має місце при вчиненні цього злочину по всій території України на підставі Закону України від 24 лютого 2022 р. № 2102-ІХ. Тобто, кваліфікуючи кримінальне правопорушення відповідно до КК України потрібно застосовувати відповідну ознаку складу злочину (наприклад, ч. 4 ст. 185 КК України) або ознаку, що обтяжує покарання, якщо така ознака не передбачена як кваліфікуюча у складі відповідного злочину. Моделюючи ситуацію, якщо викрадення відбулося під час воєнного стану, але поза межами районів вогневого ураження або тимчасової окупації, чи поза межами зазначених областей, то в будь-якому випадку кожен окремий випадок слід кваліфікувати відповідно до загальних принципів кваліфікації кримінальних правопорушень. А при призначенні покарання, слід використовувати норму, яка міститься в ст. 65 «Загальні засади призначення покарання» КК України.

Література

1. Кримінальний кодекс України: станом на 27 січ. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за мародерство: Закон України від 03 бер. 2022 р. № 2117-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2117-20#Text>
3. Мовчан Р.О. Аналіз законодавчого рішення про посилення кримінальної відповідальності за мародерство. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С. 281-285. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/260155>
4. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24 лют. 2022 р. № 2102-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>

УДК 341.3(043.2)

Полуніна Л.В., к.ю.н.,
Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ СТРАТЕГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ УКРАЇНИ

Навколо міста Києва розташовані два стратегічні об'єкти, які несуть потенційну небезпеку не лише для столиці і столичної області, але можуть бути небезпечними для всієї України, а у разі їх захоплення ворожими військами, вчинення терористичних актів на їх території можуть нести небезпеку для сусідніх країн і частини європейських країн. Тому, для забезпечення їх безпечною і безперервного функціонування, керівництву України та правоохоронним органам необхідно приділяти особливу увагу,

виділяти необхідну кількість матеріальних і людських ресурсів для ремонту і охорони цих об'єктів.

Одним із таких об'єктів є дамба Київського водосховища, яка знаходиться всього в декількох кілометрів від Києва. Київське водосховище є одним із найнебезпечніших місць в Україні. Керівник незалежної міжнародної групи вчених по прогнозуванню наслідків катастроф вважає це місце одним із найнебезпечніших на планеті. За його словами, аварійність греблі зараз складає 93%. У Київському водосховищі знаходиться близько 500 млн тон високорадіоактивних мулистих нашарувань. Експерт відзначає, що якщо Київська ГЕС постраждає, наприклад, в результаті навіть не дуже сильного землетрусу, то земляна гребля не витримає, і тоді на окремі райони м. Києва (Оболонь, Троєщину), а потім і на всю Україну «хлине радіоактивне цунамі з Київського моря». За його словами, в результаті подібної техногенної катастрофи можуть загинути 15 млн чоловік, буде знищено 27 міст, а також Запорізьку АЕС [1].

Другим стратегічним об'єктом в столичній області є Чорнобильська АЕС. 24 лютого 2022 року, в ході російського вторгнення в Україну, близько 19:20 надійшла інформація про захоплення Чорнобильської атомної електростанції російською регулярною армією. Всього там перебували близько 500 російських солдатів та 50 одиниць важкої техніки. 9 березня внаслідок бойових дій електростанція перестала отримувати зовнішнє живлення, необхідне для безпечного зберігання відпрацьованого палива. Ввімкнулися аварійні дизельні електрогенератори. 11 березня з'явилися розвіддані про підготовку теракту на електростанції російськими військами. Кілька разів зовнішнє живлення відновлювали працівники «Укренерго», але окупанти знову його обривали [2]. Після понад трьох тижнів, увечері 20 березня, вдалося провести часткову ротацию персоналу, 64 особи з 211 осіб. На заміну евакуйованому персоналу для виконання службових обов'язків та забезпечення функціонування ЧАЕС відправили 46 добровольців з-поміж працівників станції [2].

Увечері 31 березня російсько-окупаційні війська покинули електростанцію, забравши з собою некритичне для роботи станції обладнання. Електроживлення сховища відпрацьованого ядерного палива станції відновили 16 квітня 2022 року [2].

Для захисту стратегічних об'єктів в Україні СБУ продовжує контрдиверсійні заходи для нейтралізації загроз розвідувально-підривної діяльності проти державної безпеки України. До спільних профілактичних заходів залучено підрозділи Національної поліції, Національної гвардії та Держслужби з надзвичайних ситуацій [3].

Захоплення Чорнобильської АЕС – це злочин російських військ та російської влади, який, на нашу думку можна назвати першим випадком ядерного тероризму. Утримання персоналу в заручниках, ведення бойових дій поблизу ЧАЕС, не допуск фахівців до ліквідації пожеж чи відновлення електропостачання – ці дії російських військових наражали світ на ризик нової ядерної катастрофи. Вказані дії завдали б непоправної шкоди й самій росії та зашкодили б здоров'ю й життю військових. Та виявляється, до ядерного тероризму причетні й цивільні структури – ще й ті, які зобов'язалися не допустити повернення «мирного» атому у воєнну площину [4].

Виходячи із ЧАЕС російські війська залишили документ названий «Акт приймання й передачі охорони Чорнобильської зони». В ньому зазначалося, що нібито росгвардія весь цей час займалася «охороною» зони, а українська сторона до окупантів «не має претензій». Цей папірець нічого б не значив, але він є вагомим доказом присутності російських військ на території України. Ба більше, його підписав представник «Росатома» – російського державного ядерного холдингу. А це підтверджує його причетність до захоплення українських атомних станцій та утримання в заручниках персоналу [4].

Отже, найкращі інструменти, аби зупинити росію, – це військовий та економічний тиск. Найперше маємо звільнити окуповані території. А друге, не менш важливе, домогтися повної міжнародної ізоляції росії, усунути її з усіх світових структур і заблокувати її банківську діяльність. Крім того, світові варто визнати компанію «Росатом» і всі її дочірні організації спонсорами тероризму [5].

Література

1. Кожна катастрофа має ім'я та прізвище. URL: <https://blogs.korrespondent.net/blog/2377/3257199-chaes-nahaduvannia-chy-spohady>
2. Бої за Чорнобиль. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
3. СБУ посилює контрдиверсійний захист стратегічних об'єктів України. URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/sbu-posyliuie-kontrdyversiinyi-zakhyst-stratehichnykh-objektiv-ukrainy>.
4. Чорнобильська катастрофа: «можем повторить»? URL: <https://ecoaction.org.ua/chornobyl-mozhem-povtoryt.html>.
5. Про ядерний тероризм росії та як його зупинити: розповідає науковець і військовий Сергій Паскевич. URL: <https://platform.man.gov.ua/media/3fd2f70a-5071-4897-bfd9-e88d0269e398>.